

– Eg noyðist at flúgva eisini, og tað vita og skilja tey á læraraháskúlanum, sigur Niels Egelund, professari og flogskipari

føti við onnur framkomin lond. Tað er ein óreingiligur veruleiki, at dansk børn kunnu samanberast við børn í Venesuela, tá talan er um lesiføri. Tí er tað ikki nóg mikið at siga, at vit *halda*, at børni kunnu læra okkurt *nytt og spennandi*. Kunnu tey tað, so skulu vit undir øllum vera fyrst at prógva tað fyrst, og síðani avgera, at just *tann* spildurnýggja lærugreinin er hin mest umráðandi, og at tað sostatt ikki er neyðugt, at børni duga so væl at lesa, sigur ein avgjördur Egelund, ið eisini heldur tað vera tiltrongt at spyrja, um tað er í lagi, at dansk børn ikki skikka sær serliga væl longur.

– Tú kemur inn í flokkin, og har sita nakrir næmingar í tjúkkum jakka og við beinum upp á borðinum og kalla teg reyvara, og gera púra greitt, at teir ikki ætla sær at flyta beinini av borðinum. Hetta er alt ov linligt og lætt, og tað eru lærarnir, ið sjálvir hava biðið um, at næmingarnir koma ov seint í skúla – lærarnir koma jú alt ov ofta sjálvir darlandi ov seint, sigur Egelund, sum í hesum sambandi heldur tað vera eins umráðandi, at lærarar eru væl klæddir.

– Lífjast lærarnir ótrívavættum, ja so gera næmingarnir tað eisini, heldur hann fyrst.

»Tær góðu dygdarnar«
Egelund er púra vísur í, at tann »fesjuta og ófantaliga líkasælan« í danska fólkaskúlanum júst er eitt serligt danskt fyrbrigdi. Hóast norðmenn og sviar eisini kenna tað, er tað ikki so eyðsýnt har, heldur Egelund.

– Hetta er ókent t.d. í Finnlandi,

og høvdu týskarar borið seg soleiðis at; ja so vórðu teir blakaðir úr skúlanum við brestin; lærarar og næmingar í ein danga. Nei, eg skal siga tær, vit eiga at taka tað góða, ið til ber at finna úr farnum tíðum; tær góðu dygdarnar. T.d. haldi eg, at børni ikki eiga at fara inn í flokshølini, fyrr enn lærarin er komin; og kemur lærarin seinni, ja so eiga tey at reisa seg upp, eins og tey skulu reisa seg, kemur onkur fremmandur á vitjan. Summir starvsfelagar siga hetta vera tað kølsvarta afturhald, men tað haldi eg als ikki.!

– Hetta er at vísa hvørjum øðrum virðing, eins og tað gevur fólki frið at arbeiða, sigur professarin í námsfrøði, og leggur dent á, at skúlin kortini ikki skal gerast kúgandi, køvandi og merktur av júkan uppí saman og treytaleysum lýdni.

– Argumentið hjá mótsæðufólkinum er, at »børni eiga at sleppa at menna seg sjálvi, og at lærarin ikki skal *ráða*. Lærarin skal sáa sjálvsegjan í børni«-, sigur Egelund herandi, og heldur áfram.

– Hóast eg sjálvur sigi, at lærarin skal *ráða*, so haldi eg at næmingarnir skulu hava stórt frælsi innan teir karmar, sum eiga at vera, skal frálæran rigga eftir ætlan. Lærarin skal seta nokur

endamá, og gera eina ætlan, ið skal stuðla uppundir endamálini. Síðani skal hann bera so í bandi, at ætlanin verður framd. Hetta er »at *ráða*« í mínum hugaheimi, sigur hann, og skoytir uppí, at fýroysk børn tykjast sær sera dæmli og fólkalig.

Skelkaða gentan

Flestu føroyingar, ið Niels Egelund hevur hitt, eru kortini vaksinir; og teir hevur hann hitt bæði í sambandi við flúgvung og læraraháskúlan. Og serliga eina ferðina, tá hann motti einari ungari kvinnu, minnst hann serliga væl.

– Eg helt fyrilestur á læraraháskúlanum. Beinavegin sá eg, at ein dama sum sat í fremstu røð var føroyingur; hon var í morreyðari troyggju! Eg heilsaði uppá hana aftan á fyrilesturin, og eg helt hana vera stak fitta. Hetta var í september, og stutt eftir fór eg aftur at flúgva við Atlantsflog. Ávegis til Føroya kemur flogternin út í stýrihúsið, og sigur, at ein bilsin genta umboðar spyr, um tann Niels Egelund, sum hon júst hevði hoyrt tosa í hátalarunum umboðar, var hin sami Egelund, sum eisini var sálarfrøðingur. Flogternin hevði svarað jättandi, og gentan spurdi, um hon kundi sleppa at

heilsa uppá meg. Forfarda konu-fólkið kom síðani fram í stýrihúsið, og álvarsom spurdi hon meg:

– Er tað tú, sum situr har og stýrir..? Ert tú vísur í, at tú ert førur fyri hasum tú situr og ger..? Eg bað hana sissa seg og koma fram at seta seg. Men hon segði, nei takk. Hon helt tað vera burtur úr vón og viti, at eg, seinast hon hevði hitt meg var sálarfrøðingur og professari, men at eg nú sat her og skuldi royna at lenda einum stórum flogfari í Føroyum. Okkurt mátti vera spinnandi galið, helt hon...

Álvarsamur noyðdist Egelund at greiða henni frá, at leiðslan í Atlantsflog neyvan hevði givið honum »lyklarnar« til eitt flogfar, sum kostar yvir 100 mió. krónur, og lagt lívið á knøppum 100 menniskjum í hendur hansara, um so var at hon ikki metti mannin megna uppgávuna til fulnar.

– Gentan skilti meg umsiðir; men hon noktaði framvegis at sita hjá mær undir landing, minnst Egelund hugsanarsamur.

BAe146 er best

Stórur munur er á at vera professari í sernámsfrøði, og at vera flogskipari. Spurdur um, hvørja persónliga gleði hann fær í arbeiðum sínum, gerst Egelund eygnafjarur. Hugurin lættir sær á; hann hugsar um flúgvung...

– At fara buldrandi við eini 40 tonsum eftir flogvøllinum við 130 míla ferð, lætta sær á og lotu seinni hanga í leysari luft yvir skýggjunum í erva; tað er ótrúligt. Somuleiðis at skula flúgva til Føroya, fullgreiður yvir, at meldurhvirlur eru í økinum yvir Føroyum, at tað regnar illa og vøllurin er hálur; tá er neyðugt at vísa, hvør

dugur er í tær, og tað sigist ikki frá kenslunum í tilikum lötum, sigur hann, og fegnast um flogfarið hjá Atlantsflog, ið hann sigur vera fýrimyndarlaga gott til endamálið at lenda í Føroyum...

– BA146e-flogfarið hjá okkum er nógv betur til hetta endamálið enn Boeing 737, sum Maersk flýgur við til Føroya. Okkara flogfar hevur fýra smærri motorar, og teir svara aftur beinanvegin tú setur á teir. Ein stórur fyrimunur liggur í hesum, tá tú hongur yvir Søravágsfirði í ringum melduri og ferðin broytist við jøvnum millumbili. Harumframt hevur tað týðning, at veingimar ganga á skák úr erva og niður, tí hetta veingjasniðið hevur við sær, at flogfarið er nógv lættari at stýra. Tað, sum er allarbest við okkara flogfari er kortini, at undirstellið er so sterkt, at í roynd og veru ber til at klamsa flogfarið til jarðar, gerst tað neyðugt, sigur Egelund.

Meira bit í flúgvung

Flogskiparin og professarin er ikki í va um, hvat er meira spennandi, at flúgva, ella at halda sálar- og námsfrøðiligar fyrilestrar.

– At standa og tosa um sálarfrøðiligt ástøði einar 6 tímar er í roynd og veru ikki serliga spennandi. Betur dámar mær at halda stuttar fyrilestrar; tá kann eg av álvara gera burtur úr mær, eins og eg geri undir flúgvung. Eftir ein slíkan fyrilestur, tá ein triðingur av áhoyrarunum situr og hálvgrætur í illisinni, og hini sita og gána eftir mínum hugsanum, kann eg væl fáa somu kenslu, sum tá eg flúgvi. Hóast meira bit er í flogferðslu enn í námsfrøði...